

„Gazeta” este în să-careți
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
a administrațiunii, piața mare,
Târgul Inului Nr. 90 etagiu
I: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Unu esemplar 5 cr. v. a.
său 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANULU XVI.

Nr. 263.

Brașov, Sâmbătă, 27 Noemvre (9 Decemvre)

1893.

Situațiunea scólelorú nóstre.*

VI.

Brașov, 26 Noemvre v.

Pe nici un terenu nu s'a manifestatú mai hotărítú, prin fapte nefindoóse, tendința adversarilorú noștri de a ne nimici cultura románescă și de a ne amenința printr'asta fațișú în existența nóstră națională, ca pe terenulú invetáméntului nostru publicú.

Aici, pe acestú terenu, celú mai espusú, celú mai amenințatú și celú mai însemnatú în viața nóstră națională trebuia dér se ne concentrámú tóte forțele. Scólele nóstre erau punctulú archimedicú în lupta nóstră de existență cu maghiarismulú violentú și era clarú și invederatú, că decă vomú lása ca deținătorii puterii de statú, dușmanii limbei și naționalității nóstre, se-și înfigă ghiarele și în carnea viă a invetáméntului nostru románescú, rěsturnată va fi temelía desvóltării nóstre și delăturată va fi și ultima stavilă de apărare în rěsboiulú de estermínare, ce s'a pornitú pe tótá linia în contra națiunii románe dintre Tisa și Carpați.

De aceea organulú nostru consciú de gravitatea luptei de existență a Románilorú asuprași, a pledatú necurmatú cu tótá puterea convingerii sale pentru concentrarea tuturorú puterilorú nóstre în jurulú scólelorú nóstre, alú invetáméntului și alú culturii nóstre naționale.

De aceea amú cerutú noi în cursulú timpului necurmatú dela Archiereii noștri și dela organele conducetóre ale confesiunilorú nóstre, ca se-și înțelégă odatá marea lorú chiámare în mijloculú bisericeii naționale románe și a poporului románú, se iésă odatá din cerculú celú strímtú confesionalú, ce li l'au prescrișú unú sistemú politicú, care din

* A se vedé nrii „Gaz. Trans.” 257, 259, 260, 261 și 262 din 18-3

capulú locului a intenționatú a ne paralisa forțele naționale prin desbinare, și se pásescó pe câmpulú celú largú alú apărării naționale, conscii fiindú de misiunea națională a bisericeii și a scólei románe și de interesele lorú de existență.

Legile dela 1868 însesí favori-sau încátva o acțiune comună națională pe terenulú bisericescú și scolarú, și nu trebuia decátú ca Archiereii noștri se se identifice cu cauza poporului și cu interesele lui de desvóltare națională, și se-și dea mâna cu toții pentru o comună conlucrare între ei și cu poporulú.

Acésta era cu atâtú mai necesarú, cu câtú același sistemú, care a lăsatú cultura nóstră națională pe mâna confesiunilorú, privea numai în Archiereii pe reprezentanții ei legalí, érá totú ce se petrece afará de cercurile archiereesci era timbratú de „agitațiune periculósă în contra statului”.

Și astáđi numai Archiereii suntú, pe cari cei dela putere îi considerá ca singurii reprezentanți ai intereselorú națiunilorú nemaghiare, ér ceilalți luptători naționali suntú pentru ei numai „agitatorii”, cărora li denegá ori-ce îndreptățire de-a reprezenta cauza poporului.

Acesta este sistemulú ungurescú de *divide et impera*, a cărui fatale urmări le vedemú astáđi, după ce n'amú fostú în stare se-i punemú o rezistență hotărítá comună nici chiar în cestiunea apărării bisericeii și a scólelorú nóstre naționale!

Spre ilustrarea acestorú triste și fatale urmări n'avemú decátú se pronuțámú unú singurú nume: *Beiușiu*lú.

La Beiușiu s'a călcatú legea în diua mare, s'a violatú în modulú celú mai flagrantú autonomia bisericescá și s'a atentatú la existența invetáméntului románescú. Și în acéstá gravá cestiune, care era o cestiune generalá națională și nu numai o cestiune

a bisericeii románe unite, nici măcar în șinulú acesteia n'a fostú cu puțință a se porni o acțiune puternică de apărare. Până într'atáta au tēmpitú intrigile guvernánților ungrí simțul de comuniune și de conlucrare națională alú clerului nostru înaltú.

Doué momente mari s'au ivitú în luptele nóstre mai noué cu Ungurii: la 1865, când s'a ridicatú furtuna cea mare în contra autonomiei Transilvâniei și a drepturilorú nóstre naționale, și la 1879, când a doua furtună amenința se nimicéscá și rěmășițele acestorú drepturi, rěmase încă din naufragiulú dela 1867/8, scólele nóstre románesci.

În amēndcué casurile n'a fostú posibilá o acțiune de rezistență generalá și puternică națională din cauza rivalității confesionale și pentru-cá Archiereii noștri, cari erau puși prin forța evenimentelorú și a împrejurárilorú în fruntea mișcării naționale, s'au feritú de a intra în atingere directá cu poporulú și de a páși astfelú pe câmpulú apărării comune naționale și s'au mărginitú la o acțiune restrínsă oportunistá în cerculú celú strímtú alú intereselorú confesionale.

La 1879 nici representația la tronú a Archiereilorú în contra nouelorú planurí de maghiarisare nu s'a pututú face în comunú, căci pe când bărbații poporului stáruiau se-o facá posibilá, o parte dintre ei o porni pe altá cale spre a cere o audiență separatá la Maiestatea Sa, ér poporulú aflá numai întrú târđiu că Archiereii „și-au făcutú datoría” fără de a mai apela la concursulú lui.

Urmarea a fostú, că Archiereii noștri s'au întorsú dela Viena și dela Pesta fără de nici o ispravá și că, după ce încă în anulú acela legea reacționará a intratú în vigóre, căđú asupra lorú și a organelorú confesionale rolulú de a fi esecutorii ei.

Astáđi contelui Csaky îi este

dér ușorú de a afirma c'unú surisú sarcasticú, că Archiereii noștri îi facú cea mai bună trebă, căci mai întâiu ei aduná banii pentru susținerea scólelorú confesionale, pe cari statulú și așa nu are mijlócé de a le susține din vistería sa, alú doilea ei „în cerculú lorú de competență” îngrijescú și trebuie se îngrijescá pentru lățirea limbei maghiare în acele scóle; îi este ușorú de a lua „mésuri necesare” spre a face se se esecuteze legea „cu cea mai mare rigóre” și acolo, unde acésta nu se întēplá și așa organele nóstre bisericescú-scolare suntú condamnate de a bé paharulú amarú până în fundú, căutândú mereu cum se le facá tóte mai bine pe voia ministrului de culte și de instrucțiune publicá.

Acésta este adí de faptú situațiunea scólelorú nóstre.

Mai tristá și mai amenințátore pentru noi nu putea se fiá și cei ce mai sperau, că dórá dórá ne va fi posibilú a pune măcarú o parte din scólele nóstre, prin încordarea forțelorú nóstre materiale și intelectuale, la adăpostulú curentuluiú cutropitorú de maghiarisare, au pututú se se convingá din desbaterea dietalá asupra bugetului cultelorú și a instrucțiunii publice din dílele aceste și cu deosebire din declarațiunile categorice ale ministrului de instrucțiune, că cei dela putere suntú firmú hotăríți de a nu mai da nici unú pardonú. Ori vomú maghiarisa noi însi-ne scólele nóstre, desvóltândú cuvenitulú zelú „patrioticú”, orí decă nu ni-le vorú maghiarisa ei cu forța.

Rěsboiulú de estermínare alú scólelorú nóstre naționale este dér declaratú pe tață și grava întrebare, ce ni se impune este, ce vomú face acuma pentru apărarea lorú, căci simțimú cu toții, că trebuie se le apărámú cu ori-ce jertfe, decă nu voimú se renunțámú la existența nóstră națională în acestú statú.

FOILETONULÚ „GAZ. TRANS.”

Miss Ina.

Din nemțesce, de G. P.
(F i n e).

În Dumineca urmátore éráși se dansá în Cocumella și la primulú dansú invitá Ugo pe Miss Ina și o conduse în valurile plăcute ale valsului Dunárei. Ina era fericitá — privirea plină de focú a dansatorului ei, îi colora obrazii cu o colóre purpuríá — inima îi bătea așa de tare, încátú îi era fricá se nu o tradeze.

Câte-va díle după aceea, plecá Ugo Ferrari la Roma. Ina era nefericitá — de nenumérate ori numéra pe petalele florilorú, decă Ugo o iubescé și decă se va întórce curēndú! După doué sēptēmáni veni o scrisóre dela elú pentru hotelierú, în care se ruga se pregătéscá trei odái frumoșe pentru fratele séu și pentru unú domnú cu fíca sa. Trei díle după aceea sosirá toți patru în Cocumella.

Séra făcú Ugo cu noii veniți o visitá Englesilorú, și recomandá pe domnișóra, ca pe logodnica sa.

Miss Ina nu díse nici o vorbá; ca unú vėlú negru îi se puse pe ochi de-odată, și buzele ei tremurau. Ea se retrase mai departe de societate. Nimenea nu observase schimbarea sa și când Ugo îi vorbi, ea rěspunse liniștitá și amicalú. Și totuși cu o secundá înainte credea, că va muri!

De aici înainte ea nu mai juca. Ugo dansa aprópe numai cu logodnica lui — o románá încântátore — și totuși Miss Ina se bucura, când se întâlnea cu elú și când îi vorbea — ea îi dăduse inima pentru tot-déuna — în grațiá séu în disgratiá...

III

Fusese o nópte furtunosá, o vijeliá se descárcase peste Sorrento cu fulgere și tunete. Plóia pătrunsese chiar și prin acoperișulú Cocumellei în diferite locuri prin camerele străinilorú; soneriile electrice sunau mereu, chelnerii și servitorii fugeau mereu în susú și în josú; era o inválmașelá în tótá casa.

Spre díuá totulú încetá, unú vėntú tare de cătrá Nord-Ostú alungá norii de cerú, astfelú că în curēndú apărú bolta albastrá a cerului. Se rēcoriese așa de bine,

toți respirau cu nesațú aerulú celú curatú. Ca în tóte diminețile, așa și astáđi se plim-ba lumea prin grădimele de portocali ale Cocumellei și pe scările late, cari conduceau la marginea mării. Astáđi se audú până susú la hotelú, valurile furióse, ce se loveau de țermú.

Marea infuriatá presinta unú aspectú magnificú; aprópe de țermú galbená închisá, mai departe verde deschisá și pe urmă până la orizontú albastrá închisá. Valurile se ridicau până susú și páreau, ca nise vėrfuri de arbori acoperite de zăpadá, pe urmă cădeau érá în adēncime. În drépta și în stānga țermului erau stānci, cari páreau, că stau de pađá, și de cari se is-beau valurile cu unú vuetú asurđitorú, astfelú, că spuma lorú stropea pretutindení, ca nise perle, și pe urmă cădeau éráși în apă.

Mica punte de pe țermú era aprópe tótá acoperitá de spuma valurilorú. Numai pentru a-și face obiceiulú, pusese Don Michele, păđitorulú báei, trei barace pentru scaldători, într'unú colțú, pentru-cá astáđi nici un puté fi vorbá de scaldatú, negreșitú că elú nu perdeá tocmai puținú astáđi din

causa asta. „Dér n'ai ce se faci”, își díse elú, „se fimú veselí și se ne aprindemú luleaua”, și așa și făcú. De-odată însă fú derangeatú dela loculú séu și o voce forte îi strigá.

— „Don Michele, *possimao prendere il bagno oggi?*” (Putemú se ne scaldámú astáđi?)

— „Ma no, Signorino, *impossibile!*”

— „Adecá, pentru ce nu!” rěspunse Ugo Ferrari, căci elú era cu fratele séu, și amēndoi alergárá într'o baracá, pentru a se desbracă.

Și Miss Ina se scoboríse astáđi cu mama sa la țermú, totuși nu se putea scaldá, pentru-cá fú strictú opritá.

Cândú audí, că Ugo și fratele séu se pregátéscú se se lupte cu valurile mării, ea se rugá așa de multú de mamá sa, până ce în sfirșitú acésta îi permise, ca se se desbrace și se se plimbe pe la țermú, în josú și în susú. Tóte rugámintele și insistențele lui Don Michele furá în zadarú, — căci cei doi tineri curagioși se legánará pe punte și pe urmă se aruncárá în valuri. Miss Ina se uitá inspáimēntatá la inotători, cari când apăreau de-asupra, cândú se cu-

Intrebarea cea mare este *déră*. *Quid nunc?* Și cu *acésta* întrebare ne vom ocupa într'un articol deosebit.

CRONICA POLITICĂ

— 26 Noevre.

Interesantă este comentariul, ce se face la faptul, că ministrul-președinte Wekerle a cerut dela dieta ungurescă o *indemnitate bugetară* de 2 luni. Se *dice* *adecă*, că consiliul de miniștri în ședința sa dela 3 Dec. n. a. c., a avut în vedere eventualitatea, că *camera magnaților* ar pute să pregătescă, cu ocaziunea desbaterii bugetare, *ore-carî* surprinderi. Se susține *adecă*, că camera magnaților voese să răspundă la prezentarea proiectului de lege pentru căsătoria civilă printr'o *desbateri obstrucțională* în afacerea bugetului. În urma *acésta* consiliul ministerial a hotărât, de a cere în decursul *acéstei* săptămâni un *provisor* bugetară de 2 luni.

Idea *coalițiunii slave*, pentru a căreia formare se lucră acum mai ales din partea Cehilor, este primită de către foile polone cu mare nemulțămire. Firesce, că pe de o parte o vedă și recunosc, că nu este bine a se pune în dușmănie cu celelalte popore slave din Austria, de altă parte nu le vine la socotă a renunța la prietănia cu Nemții, care li-se pare mai priinciosă pentru susținerea supremației polone în Galiția. „Gazeta Narodova“ vorbindu de *contra-coalițiunea slavă*, *dice*: că Polonii au probleme mai însemnate de rezolvat, decât ca în parlamentul din Viena să urdă o *conjurație în contra Ungariei*. Interesele de proprie susținere ale Polonilor pretind, ca ei să trăescă în bune raporturi cu Germanii din Austria, mai ales că *acésta* bună înțelegere se va reflecta și asupra conaționalilor lor, Poloni din Prusia. — În espunerea *acésta* a foci galiciene este același momentu bătătoru la ochi, că ea denunță *coalițiunea slavă*, ca una, ce ar voi să conspire în contra Ungariei.

Organul Germanilor naționali din Austria „Ostdeutsche-Rundschau“ *dice*, că s'a întemplat un *casu* unicu parlamentar, când înaltul guvern Windisgraetz a investit pe Germanii naționali cu demnitatea de opoziție în parlament. „Nu ne spăriam“, *dice* numita foia, „*décă* guvernul ne clasază în rândul opoziției, nici *aceea* nu ne spărie, că gazetele germane liberale ne ridă, că vom să facem opoziția împreună cu Cehii tineri și cu antisemiții. Liberalii germani, cari s'au unit cu clubul polon și cu a lui Hohenwart, n'au dreptul de a ne imputa nouă (Germanilor naționali), că intrăm într'un contactu exterior cu Cehii tineri. S'și aducă aminte *acéști* liberali de trecutul Polonilor, cari

sunt inimizți jurai ai progresului, și de *aceea*, că scopul lor politic se răsămă în *dicala*: „*deși nu-i cinstit, este sănătos*“, și *pôte* se va afla între Poloni o fracțiune, care va merge cu feodalii și cu ultra-montanii. Stând *astfel* lucrul, opozițiunea noastră apare sub o lumină cu totul frăscă.

Proiectu pentru mileniu.

Ministrul-președinte Wekerle a depus pe biuroul camerei unguresce un proiectu de lege referitor la serbarea milenului. Dăm pe scurt cuprinsul *acéstei* proiectu mai mult ca o curiozitate.

Chiar la începutu se *dice*, că sentimentul publicu al întregi țeri potface ca să se serbeze milenul acelu evenimentu istoricu, când Ungurii au cuprins *acésta* țera din care ei, au făcutu unu statu în Europa și și-au creatu o patriă din țerile supuse Coronei St. Stefanu.

Credem, că d-lu Wekerle n'a vorbitu din „sentimentul publicu“ al țerii atunci, când a pus în proiectu, că *întrégă* țera, *adecă întrégă* populația țerii, cere să se serbeze milenul, nici nu are dreptate când *dice*, că *singuru* Maghiarii au creatu, au susținutu și susțin *acéstu* stat. Unde sunt, d-le Wekerle, celelalte națiuni, pe cari Maghiarii le-au aflatu aici și de cari nu se face nici o amintire în proiectu?

Guvernul, *dice* mai departe proiectul, s'a ocupat din adinstu cu cestiunea serbării. Cu ajutorul Academiei maghiare s'a stabilit anul venirii Maghiarilor în 888-900. Intre anii *acéști* de sigur s'a început fundarea statului maghiar în Europa. Pe basa *acésta* guvernul a ales anul 1896 de terminu pentru serbarea milenului.

Dér cum să se facă *acésta* serbare? De sigur, că iubileul fundării ori-cărui stat se serbează mai bine, *décă* dezvoltarea culturală, economică și a stărilor constituționale, stau pe unu nivelu înalt. De *aceea* niștința guvernului este, că în privința *acéstei* țera să potă arăta rezultate câtu mai mari. Spre scopul *acésta* pentru promovarea educației populare, se voru înființa în anii mai de-aprope 400 școle populare nouă, în interesul instrucției industriale se va înființa în Budapesta unu *museu industrialu* și o *școlă industrială*.

Mai departe se va face unu nou și mare edificiu pentru curia regescă, precum și pentru tabla reg. și procuratura supremă din Budapesta. Se voru construi două poduri nouă peste Dunăre, se voru regula Porțile de fier.

Dér nu e destul, d-lu Wekerle a dispus, cum să se facă și adevăratele serbări. Auți numai:

1) Să se facă serviciu bisericescu de mulțămite în *tote* bisericile confesiunilor din țera; 2) o ședință festivă a ambelor camere, *décă* se *pôte* în edificiu celu nou

al parlamentului. Intre obiectele *acéstei* ședințe să fiă și o vorbire festivă în care să se apoteoseze existența milenară a statului, apoi omagii aduse regelui; 3) o retragere imposantă, compusă din *tote* clasele „națiunii“, care va arăta după diferitele epoce, trecutul milenar al tuturor ordinilor și claselor țerii; 4) deschidere festivă a *espozițiunii* milenare, care are menirea de-a arăta dezvoltarea culturală și materială a țerii.

Acésta este programul serbării așa *dise* oficiose. Dér voru mai fi și altele, cine o trăi să le vedă. Se va desvli de pildă, statua, care va reprezenta fundarea statului. De sine se înțelege apoi, că și reprezentanții țerilor streine, precum și corporațiile legislative ale regatelor, cari stau în legătură de drept cu Ungaria, voru fi invitate la serbare.

La *acestea* se mărginesc dispozițiunile proiectului lui Wekerle, din care se vede câtu colo, tendința de-a prezenta înaintea Europei lucrurile *astfel*, ca și când pe *acéști* pământu, n'arū locu decât unu singuru nemtu de omeni — Maghiarii. Se face în proiectu o singură excepție prin *aceea*, că se impune serviciu divin în *tote* bisericile din țera, fără deosebire de confesiune. *Adecă*, ce vré guvernul ungurescu? Ca noi Români, și dimpreună cu noi și celelalte națiuni nemaghiare, să ne rugăm în bisericile noastre și să aducem laude lui Dumnezeu, pentru asupririle, prigonirile și nedreptățile seculare ce le-am îndurat din partea *acelora*, cari se fălescă aji cu milenul?

Intr'adeveru, tristă ironia a sorții!

SCRIRILE ĐILEI.

— 26 Noevre.

Procese de presă cu grămada. „Pesti Hirap“ aduce, între altele, șcirea, că voru fi dați în judecată *toți* *aceia*, cari au felicitat pe osândiți în procesul „Replicei“. Numărul *acelora* trece peste o sută. — Semne de împăcare.

La afacerea bunului din Cristuru. Ni-se scrie următoarele: În ședința comitetului fondurilor școlare din Năsăud ținută în 21 și 22 Noevre n. c., s'a ales în locul d-lui Ciocanu, președinte alu comitetului fondurilor năsăudene Vicariul Rodinei Dr. Ioan Popu. Totu atunci s'a decis înaintarea unui protestu la locurile competente pentru clarificarea lucrului, precum și trimiterea unei deputațiuni de 4-6 inși, care a și plecat la Budapesta, ca să protesteze la ministeru, la dietă și în casu de lipsă și la Monarchu. Resultatul deputațiunii încă nu este cunoscut. Așa stă afacerea cu bunul din Cristuru.

— 0 —

Emigrările Ardelenilor în România și America. Cetimă în „Egyetértés“: Urmele emigrării se simt din ce în ce mai mult

în Ardél; până în timpul din urmă emigrările își aveau direcția spre România, de câtva timpu încóce însu și America începe să jöce rolul înaintea muncitorilor ardeleni. Avem șciri, că din câte-va comune locuitorii se pregătesc a merge la America; mai ales din comitatul Târnavemar. — De sigur, că bieții locuitori din amintitele ținuturi nu-și lasă casa și masa pentru-că aici ar puté trăi din agonisela lor.

— 0 —

Nix deutsch. „Patriții“ din comitatul Nitra și-au pierdut mințile. *Éta* ce s'a în templat: O societate germană teatrală umbla prin orașele din comitatul Nitra, dând reprezentări în limba germană. „Patriții“ unguři s'au scandalizat de *acésta*, fiind-că membrii societății nu cunoscu limba maghiară. Primarul orașului Nitra n'a datu voia societății să cânte în acelu orașu cuplete germane. Directorul societății a protestat la vice-spanul comitatului, care însu a permis societății să cânte numai pe lângă condiția de-a depune o cauțiă de 100 fl., care se va secuestra îndată ce se va auđi cuvântu german în Nitra. Bieții teatraliști au fostu siliți *astfel* de-a lua frunza 'n buza. Foile din Viena luând notia despre *acésta* „cinste“, ce i-se dá limbei germane în Ungaria, infieră după cuviință șovinismul esagerat alu vice-spanului, ér foile din Pesta dimpotrivă îl laudă și premărescu. — Cumetri se cêrtă. Ungurii au învățat dela Nemți „patriismul“ și „șovinismul“. Să le fiă de bine.

— 0 —

Diaristicu „Tribuna“ dela 8 Decemvre anunță, că d-lu Corneliu Popu Păcuraru a intrat, ca colaborator internu în redacțiunea numitei foi, luând tot-odată și conducerea provisoră a „Tribunei“.

— 0 —

Casu de mörte. Tinerul studentu în filosofă, Corneliu Perșinariu, fiul d-lui G. Perșinariu, parochu în Brașovul vechiu, a răposat aji dimineță. Perderea *acelui* tineru de bune speranțe este cu atâtu mai durerosă pentru nemăngăiații săi părinți, fiindcă ea a fostu precedată totu în cursul *acelui* anu de-o altă lovitură a sorții, ce o îndurără prin pierderea unui altu fiu alu lor, asemenea studentu universitaru. — Adresăm întristaților părinți și jalmiceii familii sincerele noastre condolențe.

— 0 —

Abdicarea regelui Umberto. Correspondentul din Roma alu diarului „Independance Belge“ surprinde pe cetitorii săi cu șcirea, ce *dice*, că s'a lătit în cercu forțe largi, că regele Umberto alu Italiei are intenția hotărâtă de-a abdică la tron.

— 0 —

Retragerea lui Zanardelli. Din Roma se telegrafăză, că contrar șcilor despre formarea noului cabinetu italianu, Zanardelli va renunța de-a sta în fruntea noului cabinetu. Regele, să fi *disu*, că nu *pôte* aproba lista cabinetului, ce i s'a prezentat.

— 0 —

Bani perduți. În 1 Decemvre n. c. s'a perdatu pe distanța din piața Brașovului până în suburbiul Blumenă unu portofoliu, în care se aflau aproape 400 fl. v. a. Onestul aflătoru este rugat a se insinua la oficiul polițienescu din locu, unde va primi o recompensă de 85 fl. v. a.

— 0 —

Prelegere publică. D-lu prof. Virgiliu Onițiu va ținé Duminecă, în 28 l. c. dela orele 4 — 5, în sala cea mare a școlor române din locu a doua prelegere publică, despre „Straturu în poesia noastră populară“.

— 0 —

Poliția din Parisu a arestatu pe stradă pe unu anarchistu, anume Commaille, care lipia nisce afișe anunțându, că revoluționarii voru arunca cu dinamită în aeru, în curându, camera deputaților. Elu refuză să spue numele complicilor săi.

— 0 —

Pacea armată. A apărut de curându o revistă germană sub titlu „Forțele păcii în Europa“, care spune, că în cele din urmă mari manevre de toamnă, nu au fostu mai

fundau în adăncime. *Acésta* se părea, că le place forțe multu, pentru-că din când în când scoteau câte unu strigăt vesel, pe care echoulu îl repeta în depărtare.

Michele stetea pe punte în costum de bae și îi privea pe amândoi, făcându-le forțe adeseori semn să se întorcă înapoi.

Unu val puternicu și înaltu plinu de spume, venea amenințator și se sparse aproape de înătoru, trăgându-i cu elu în adăncime.

— „Nu se mai vedu“, strigară mai multe voci pe țermu. Don Michele se aruncă în mare și se luptă cu valurile spre a le veni în ajutoru.

De-odată, ca o fantomă, așa de repede apărū o statură mică pe punte și pe urmă dispărū în valuri. — Unu strigăt de grăză și de spaimă resună, — „scapăți pe unicul meu copil, scapăți pe fata mea“.

Miss Ina urmasă pe bravul Michele — și acum se putea vedé legănându-se pe valuri în sus și în jos.

Murmurul și urletul valurilor coplesu strigătul de spaimă alu sërmanei sale mame. Ea privea numai înainte, unde apărea și dispărea Michele. *Éta*-lū, că vine,

tirându de përu unu corp și Miss Ina observă, că era fratele iubitelui ei Ugo. — „Vin'o pentru numele lui Dumnezeu înapoi, Miss Ina“, — îi strigă Michele, care abia acum o observă, — ea însă nu-lu ascultă și se luptă înainte cu valurile, uitându-se cu ochi scrutatoru împrejur. Nu departe de ea observă eșindu din apă o figură, — *acésta* îi redă nouă puteri și apucând corpul de përu, plecă încetu spre țermu cu sarcina sa, — în fine simți curagioasă salvatore pământul sub picioarele ei. Michele, care ajunsese cu povara sa fericit la țermu, înotă din nou spre Miss Ina și ia corpul nesufletit, tirându-lu spre țermu. — Ina se simți de-odată amețită și abia puté inota la țermu, — „presto Signorina, până ce nu sosesc valurile cele mari“, i se strigă ei, totuși puterile o părăsesc tocmai aproape de țintă, unu val o răpesc și o trântesc de barele de feru ale punții. Michele alérgă pentru a treia oră și o aduce la țermu. Acolo zacu *toți* trei în barace. Se face totu posibilul pentru a-i readuce la viață. Unu medicu este adus în grabă. Cei doi tineri încep a da semne de viață. Lângă Ina, căreia îi curge sânge

cu abundentă dintr'o rană dela frunte, ședé ingenunchiată mama sa plângendu și sărutându pe iubitul ei copil.

— „Ina, iubita mea, deschide ochi, vorbesce cu mama ta“, — însă nimic nu se mișca în fața palidă a micii Ina.

Ugo se deșeptase din leșinul său, — primul său cuvântu fū, „cine m'a scapatu“. — I se arăta spre Ina. Mai întâi privi elu, fără să înțelgă, fața palidă și sângerosă a fetei, — pe urmă se tîri cu greu și cădu plângendu alături de ea. Acum înțelese elu iubirea nevinovată a Inei. Elu acoperi cu sărutări mâna ei mitică și se rugă de Madonna, ca să scape pe *acésta* mică Sfântă. — Atunci Ina deschise încetu ochi, — când vedu lângă ea pe Ugo și pe mama sa, care o strigau pe nume, a a de rugătoru, — fata i se lumină, le surise la amândoi și le strînse mâinile cu putere. Pe urmă își îndreptă privirile spre marea infuriată, — pentru cea din urmă oră, privi ea sôrele strălucitoru ale cărui raze se jucau pe përul ei bogat și blondu, — și în sfârșitu închise ochii pentru totu-déuna.

puțin în Europa decât 1.200.000 soldați sub arme. Această cifră este cu mult mai superioară, decât aceea ce a atins-o diferitele armate, cari au fost de față în momentul celor mai sângeroase războaie ale lui Napoleon I. Cei 1.200.000 soldați au stricat 60 milioane de cartușe și au făcut o cheltuială, care se urcă aproape la suma de 150,000.000 franci.

-x-

Un conflict a izbucnit la Nowo-Sulitz între Români și Ruși, dice „Evenimentul”. O sentinela română dela Prut a omorât, cu un glonț de pușcă, pe un soldat rus, care voia să treacă râul înot. Autoritățile militare dela frontiera rusă au cerut o anchetă pretinzând, că soldatul rus nu a avut intențiunea de a trece Prutul. Ele au cerut explicațiuni guvernului român și colonelului Ursianu dela marină a fost însărcinat de a acompania comisiunea de anchetă rusă în cercetările sale în localitate. Impușcătura s'a făcut în prezența a vre-o 20 persoane, cari s'au prezentat Sâmbătă înaintea comisiunii de anchetă pentru a li-se lua depunțiunea.

-o-

O vizită mișcătoare. Princesa Adolf de Schaumburg-Lippe nasc. princesa Victoria de Prusia, a făcut o vizită prinselei de Battemberg, mama fostului prinț Alesandru al Bulgariei mort de curând. Se scie, că a fost odată vorba de căsătoria prinselei Victoria, sora actualului împărat al Germaniei, cu prințul Alexandru.

-o-

O carte curiosă. Bertillon, șeful serviciului antropometric din Paris lucră în acest moment la confecționarea unui dicționar ilustrat de toți anarhiștii din Paris și din provincie. Acești indiviți vor fi aranjați după ordine alfabetică și după tipurile fisionomiei. Câte un exemplar din această carte va fi dat fie-cărui agent însărcinat cu supravegherea anarhiștilor.

-o-

Esposiția universală la Londra. Primarii tuturor orașelor din Angliera au primit circulare, anunțându-le, că un comitet compus din 25 membri ai parlamentului au făcut un proiect pentru deschiderea unei esposiții universale la Londra în 1896-97. După cum se scie, Anglia a deschis în a. 1855 la Palatul de cristal, era esposițiilor universale. Va se dice un interval de 42 de ani a trecut între prima și a doua esposiția universală engleză.

-o-

Arsă de nevastă sa. O crimă îngrozitoare s'a comis la Champvallon, în Franca. Paul Cathelin, întorcându-se acasă beat, femeia lui se înfură grozav, încep să-l bată cu un ciomag și l'a împins apoi cu capul în gura sobei, dicându: — Na! arși, ardete-ar focu! Apoi se duse în tr'alță odaie. Cathelin n'avu putere să se ridice. Intrând peste un sfert de oră în casa fiului lui, l'a scos din sobă, arși într'un chip îngrozitor. Nenorocitul tot mai respira și putu explica ceea ce se întâmplase. Peste puțin, muri în dureri îngrozitoare. Omul era în vârstă de 69 de ani. Femeia Cathelin a fost găsită ghemuită sub patul din camera ei de culcare. A fost arestată.

-o-

Concert. Unul dintre cei mai mari virtuosi pianisti, d-lu Emil Sauer, va da la 16 Dec. n. c. un concert în sala hotelului „Central” Nr. 14 asupra căruia atragem atențiunea tuturor iubitorilor de muzică frumoasă și plăcută.

DIN DIETA UNGURESCA.

În ședința dela 6 Decembrie n. a dietei ungurești, înainte de-a intra în discuțiunea obiectelor dela ordinea zilei, deputatul Hermann Otto dete espresione recunoștinței sale față de *archiducele Iosif*, actualul comandant suprem al honveimei, despre care dize, că: „este cel dinaintea dintre vlăstarii fostei case de Habsburg, care pe deplin se identifică cu senti-mintele, cu limba și cu obiceiurile națiunii (aprobări). De aceea elu doresce, ca „Dum-

neșul Maghiarilor să reverse binecuvântările sale asupra actualului comandant suprem al honveimei în măsura, în care este sincer și adevărat patriotismul său maghiar.”

Urměz la ordinea zilei *fondul de dispozițiune al ministrului-președinte, în sumă de 200,000 fl. v. a.*

Pázmándy Dénes: Fondul de dispozițiune de 200,000 fl. nu-lu primesce; *cele 50,000 fl. însă, menite pentru „informarea presei din streinătate”, le primesce.* Despre raporturile din Ungaria, străinătatea e rău informată. Acesta trebuie să înceteze. În Viena trebuie să se înființeze un birou de corespondențe deosebit unguresc.

Vajay István: N'are nimic de spus, decât guvernul recompensează presa, ce stă în serviciul său. Constată însă, că nu din banii guvernului, ci din banii „națiunii” se subvenționează fișica de „Nemzet”, din care cauză ar pretinde, ca această foie să se pörte cu demnitate, ér nu se atace pe rând pe magnați, pe preoți și pe toți aceia, cari nu aprobă proiectul de reformă al guvernului, proiect, ce duce în apele protestantismului.

Herman Ottó: Presa este astăzi o putere discreționară, deorece sub ocrotirea anonimității, fără vre-o cercetare prealabilă, ea aduce judecări asupra omenilor. Adevărat, că și rectificărilor le dă loc, dér acestea nu mai inocuesc ofensa. Prima impresiune e cea mai puternică. De aci se esplică, că se află printre noi creaturi în adevăr vrednice de compătimit, pe cari atacurile neprecugetate ale presei i-au adus într'o situațiune îngrozitoare. (Aprobări). Elu încă a fost odată colaborator al presei, dér atunci ei serviau programul unui partid și nu s'a ivit casu, ca să prândescă împreună cu diariști, cari făceau parte din partida politică contrară. Astăzi însă este lucru de toate zilele, ca diaristul să treacă dela o foie la altă foie cu principii opuse. Astăzi a sosit timpul, în care se potriveșu cuvintele, ce le-a spus Kecske-méthy despre sine, că adevă: „Condeiu este pentru mine tocmai aceea, ce este unelta în mâna cismarului. Dacă la cismar iți comandă cisme cu călcăie înalte, așa iți face; dacă iți comandă cisme cu călcăie mici, mic iți face. Cismarul nu întreabă, că cine le comandă, ci așteptă să i se dea prețul. Condeiu meu este o unelță, eu scriu articol după trebuință, după cum mi-se comandă: dacă mi-se dă prețul lor, atunci e bine, slobodă e tégul.” — Vorbitorul vede în acesta un prevestitor al descompunerii societății.

Ministru-președinte Wekerle: Nu pöte nega, Otto Herman are dreptate, deorece e ne'ndiosu, că la noi unele organe ale presei au pașit pe un teren, care nu correspunde chiamării presei. Pöte, că guvernul ar fi oator să aducă un program în privința acesta, dér nu o face acesta de-o parte pentru-că nici nicu însuși guvernul nu este în claru, cum ar puté sana réul fără de-a vêtama nicu într'o privință principiul deplinei libertăți a presei; de altă parte vorbitorul crede, că opiniunea publică ar fi chiamată să siléscă presa a rămâne în marginile, ce i se cuvînu. Vorbitorul crede, că réul a ajuns la punctul de culminațiune și că de aci înainte va urma epoca, în care presa va rămâne între marginile, ce neapărată îi sunt de lipsă. Crede în fine, că aici nu pöte fi vorba nicu de legi, nicu de regulamente, ci însăși atitudine și modul, cum se procedeză în dietă, trebuie să fiă dă-tător de directivă și pentru atitudinea presei. — Vorba e acum de două poziții: mai întâi cele 50,000 fl. menite pentru cheltuel de presă, despre cari ministrul promise, că-și va da sémă, ér a doua de *cele 200,000 fl. în privința cărora o dare de sémă publică nu se pöte da, séu cel puținu n'ar fi consultă a se da.* Cere votarea ambelor poziții.

Cât pentru *informarea presei din afară*, ministru-președinte recunoșce, că în privința acesta au cu mult mai mare chiamare ca în trecut: de-o parte, ei trebuie să fiă în curentu cu cele ce se scriu în presa din afară despre ei, de altă parte trebuie să

câștige ömeni de încredere, cari să informeze corect (sic!) presa din afară asupra raporturilor din Ungaria. Pentru a face acesta însă într'unu mod perfectu, ar trebui nisce cheltuel atât de mari, încât ministrul nicu nu cutéză a-le propune. Cu toate acestea ne vom sili, dise ministrul, ca să primim informațiuni corecte și nemijlocite despre presa din afară, și noi încă să-i dăm asemenea informațiuni. Vom pune pond și pe aceea, ca să primim informațiuni correspundătoare și despre presa nemaghiară dinlăuntru și să o informăm și pe aceea în mod correspundător (sic!) pentru ca nicu în cea presă să nu se mai audă acușatiuni în contra Maghiarilor. Din fondul de dispozițiune de 200,000 fl. o parte forte însemnată e destinată, ca eroğațiune permanentă pentru cei ce fac servicii informative presei și pentru subvenționarea presei din provincie.

După aceste „informațiuni” majoritatea voteză ambele poziții.

Afaceri nășudene.

De pe Someșu, Nov. 1893.

On. D-le Redactor! Poporul român dela noi, descendenții foștilor grănițeri de odinioară, în timpuri bune și rele, în zile senine ori viforoșe, în bucuria și întristare, și-a îndreptat privirile spre Nășud, care fu timp îndelungat Meca séu Metropola noastră, căci acolo s'a aflat, mai ales în timpurile mai vechi, o inteligență compactă și numărösă, condusă de simțeminte curate și naționale românesci. Acea inteligență, deși cu cunosințe mai puține, așa poreclii „căprari”, conduși însă de o inimă și simțeminte curate, au sciut a trage pe toți cărturarii dela sate, și așa toți la olaltă au conlucrat în armonia frățescă pentru prosperarea și înaintarea binelui comunu. Dragostea frățescă a fost, care i-a condus pe bătrânii noștri în consultările privitoare la toate cestiunile bune séu rele, ce sörtea a trimisi asupra lor. Astfel, conduși de nobilele lor simțeminte, au făcut isprăvi mari și bune, cari vor rămâne din generațiune în generațiune, ca fapte neuitate. Intre aceste mărețe fapte ale lor numără și crearea „fondului de montură” și a „fondului de provenență”, cari mai târziu s'au destinat ca fonduri de stipendii și fondul școlastic. (A se vedé instrumentul fundațional pag. 6, part. II).

Așa a fost odinioară Nășudul. Dér astăzi? Ah, ce schimbare grozavă!

Din acele fonduri s'au dat o mulțime de stipendii tinerilor universitari, cari s'au dedicat științelor și se susțin până astăzi câteva școle normale (școle populare superioare) și gimnaziul din Nășud, — poreclite astăzi: „școle fundamentale”.

Fondurile amintite, după ce s'au scos cu multe lupte și pe lângă mari jertfe de sub administrația străină, s'au pus sub administrația unui comitet anunit, cu sediul în Nășud, numit „Comitetul fondurilor școlastice grănițeresci din districtul Nășudului”, carele este răspundător în solidum pentru totă dauna, ce s'ar cauza numitelor fonduri. Dintre membrii acestui comitet s'au ales totdeauna membri în așa numita „Comisiunea administratoare de fondurile școlastice din districtul Nășudului”. Aceste corporațiuni aveau să conducă administrarea întregi averi grănițeresci pe lângă rațiuni și rapörte anuale generale, ce se ceteau și se luau în desbatere în adunările anuale generale ale comitetului respectiv.

Acestu comitet a aflat cu cale, ca din banii disponibili și alte hârții de valöre, să se cumpere pământuri, în cari averea este mai sigură în ori și ce împregiurări, astfel s'a cumpărat și domeniul dela Cristur (Csicsó-Keresztur), care a adus venite fondului destul de frumoșe.

Acestu domeniu, după cum se scie, e pus astăzi în vânzare din partea guvernului unguresc, fără scirea și învoirea proprietarilor săi. Acestă tristă scire a isbită ca un fulger puternic în inimile fiăcărui grănițeru și fiu de grănițeru bine simțitor. Și fiă-care amărit în inima sa,

de această procedură violentă a guvernului unguresc, s'a cugetat serios la arme legale de apărare, ca să-și scutescă bunul comunu. Partida șovinistă din comitetul fondurilor încă s'a rușinat de cutezanța guvernului față de averea noastră, ér faimosul séu președinte, D-lu I. Ciocanu, a demisionat din președenție și în locul lui în șed. din 21 Noemvre a. c. s'a ales Reverend. D. Vicariu Dr. Ioan Popu, bărbat onorabil și mult stimat de toți căți numai ilu cunosc. Adevărat, că era lui Ciocanu și consoți numai favorabilă și rodnică nu se pöte numi, fiindcă s'a distins numai prin servilism și oportunism.

Sperăm în Dumnezeu și în lupta dréptă, cumcă comitetului reconstituit, deși pe lângă mari jertfe, îi va succede în öra a 11-a de a mai scăpa din gura focului mistuitor măcar o parte din dreptele noastre pretensiuni.

Etă déră, de ce astăzi Nășudul nu mai este, ce a fost odinioară, — locul consultărilor și alu înțelegeri frățesci, — ci este așa dicându un cuib de intrigi și de certe, la care omul onest nu pöte privi cu ochi bun. Ajun-sa Nășudul, ca în timpul ultimü să fiă condus numai de voința unui singur individ, care ca unu semi-đeu din Olimp, dispunea după plac asupra averi grănițeresci. Astăzi însă fiă-care scie și cunöșce, cumcă o astfel de voință numai bună și favoritoare nu a fost, și în persöna, pe care noi din pulvere am ridicat'o la atata demnitate, ne-am înșelat amar în toate așteptările noastre!

Etă déră, ceea ce auclădit „căprarii” cei simpli în timpurile trecute, se ruineză pe încetul prin filosofii cei culți ai timpului modernu. O tempora, o mores!!!

Déce bunul Dumnezeu, ca administrația fondurilor grănițeresci, sub noul séu președinte, să sporéscă din zi în zi, și intrând érași în ogașele cele de mai înainte, să fiă toți mulțamiți, și așa conduse cauzele grănițeresci de noul președinte, să dispară dintre grănițeri și descendenții lor, apatia și amorțela, de care suferu; și așa toți ca unul să conlucre în unire și bună armonie, întru apărarea bunului comunu. Conducător bun avem, este datorința noastră să-lu urmăm întru toate; și sfaturile lui cele bune să le primim și implinim cu dragoste. Înainte!

Someșanlu.

DIVERSE.

Un testament ciudat. De curând a murit la Paris o femeie de origine rusă, care a lăsat averea sa de 5 milioane aceluia, care va locu timp de unu într'o capelă zidită de-asupra mormântului séu. După cum spun foile parisiane, soșescu mereu scrisori dela ömeni, cari dorescu să câștige cele 5 milioane de franci. Celu mai mare număr de candidați este din Austro-Ungaria.

Un căpitan de fregată. Căpitanul yachtului imperial rusesc „Roxana”, a fost în Lyon victima unei pungașii ingenioșe. Unu anume Viennoi, a căru fotografă există încă din 1887 în albumul pungașilor, se presintă la căpitanul Astacheff într'o zi, în uniformă de gală a unui căpitan de fregată francesu, și se legitimează ca plenipotențiar al ministrului de marină. Elu spuse, că este însărcinat să-lu salute și să-lu întrebe, dacă este mulțumit cu crucea de comandor a legiunei de onöre. De sigur, că fericitul Rusu l'a primit cu brațele deschise și a fost sərbătorit pe bord, ca unu personagi înaltu. Falsul căpitan nu numai că a imprumutat de la căpitanul rusu 6500 fr. și i-a furat și portofoliul, dér a înșelat pe mai mulți comersanți din Lyon, spunându să-i trimetă mai multe lucruri scumpe pe bord. Cu aceste lucruri și cu banii furați voia să mérgă la Nizza. Până acum a fost imposibil să fiă prins, lucru care a făcut o urită impresie la ambasada rusă, mai cu sémă, că se dice, că căpitanul Astacheff ar fi bütut și frățiu cu acestu pungașu.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 Decembrie 1893.			
Renta ung. de aur 4%	116.25	Obliq. " " " argint 4 1/2%	101.—
Renta de corone ung. 4%	94.15	" " " de ost. I. emis.	121.80
Impr. oăil. fer. ung. în aur 4 1/2%	124.40	Bonuri rurale ungare.	94.70
		" " " croate-slavone.	98.25
		Imprum. ung. cu premii.	148.25

Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin.	141.25
Renta de hârtie austr.	97.50
" " argint " " " "	97.25
" " aur " " " "	117.95
Losuri din 1860	145.75
Acții de ale Băucei austro-ungară.	1001.—
" " ung. de credit.	419.25
" " austr. de credit	342.50
Napoleon d'or	9.91 1/2
Mărci imp. germ.	61.20
London (lire sterline).	125.50
Renta de corone austr.	96.55

Esprimă adâncă mea mulțămintă tuturor acelora, cari au binevoit a participa la înmormântarea neuitatei mele soții. — În deosebire de simț dator a aduce mulțămintă mea și pentru multele și frumoșele cununi și flori, cari s'au depusă pe cosciugul regretatei defuncte.

Gregor Simay.

MARIAZELLER, OO

cară au efectul escelent în contra tuturor bôlelor de stomach, sunt un medicament neapărat de lipsă pentru or-ice casă.

Semnele din care se cunosc bôlele de stomach sunt: lipsa de apetit, slăbiciunea stomachului, respirațiune cu miros greu, umflare (venturi), răgăiată acru, colică, catară de stomach, producere excesivă de flegmă, gâlbăn re, greață și vomare, cărcei la stomach, constipațiune sau inculare

Și la durere de cap, încărcarea stomachului cu mâncări și beuturi, limbrici, suterințe de splina, ficat și hemoroide, aprobată ca medicament sigur de vindicare.

La bôlele indicate s'a constatat picăturile Mariazeller, ca cel mai bun leac, care confirmă sute de testimonii. Prețul unei sticle împreună cu prescrierea de intrabușinare 40 cr. sticla, îndoit de mare 70 cr. Expediția centrală prin farmacistul **Carl Brady, Krenzier (Moravia)**. Să se observe marca de contrafacere și subscrierea.

Picături veritabile sunt numai acelea pe acăr embalage este lipită o fâșă verde cu cuvintele „Bezeuge die Echtheit.“ Această fâșă poartă și subscrierea mea.

Veritabile se află în Bra ovă: la farmacia Jekelius Wwe, farm. Victor Both, farm. Jul. Hornung, farm. Franz Kelemen la „Biserica albă“, farm. Eduard Kugler la „Hygiea“, farm. Gust. Jekelius în Husszufalu, farm. H. G. Obert Brașov. 25—*

Incă numai puține zile până la tragerea loterii

reg. ung. de bine-făcere a statului, care va fi la 28 Decembrie 1893.

Câștigul principal 60,000 fl. — Tote câștigurile 160,000 fl. — Losuri à 2 fl. se capătă la direcția loteriei în Budapesta (Vama centrală), la toate oficiile de loterie, sare și dare, la cele mai multe oficii postale, la Mercur în Viena, și în orașele mici principale, la organele insercinate cu vânzarea losurilor. Budapesta, în 1 August 1893.

293,1—2 Direcția loterii reg. ung.

PILULELE pentru CURĂȚIREA SÂNGELUI

mai nainte numite „PILULELE UNIVERSALE“ ale lui

I. P S E R H O F E R

merită cu totu dreptul numirea din urmă, deore-ce în faptă sunt foarte multe bôle, la cari aceste pilule au probat efectul lor escelent.

De mai multe decenii sunt aceste pilule lăpă și puține familii se vor afla la cari ară lipsă o mică proviziune din acest medicament de casă escelent.

S'au recomandat și se recomandă de cătră mulți medici aceste pilule ca medicament de casă, cu deosebire în contra tuturor suferințelor, ce provin în urma relei mistoiri și constipații, precum: perturbarea în circulațiunea feriei suferința de ficat, slăbirea mășelor, colica cu venturi, congestiunea la creeri hămoroide (vina de aur) și c. l.

Priu proprietatea lor purificătoare de sânge au cu deosebire bun efect asupra anemiei și asupra bôlelor ce isvorăsc din acesta, precum: gâlbănare, dureri de cap nervose ș. a. m. Aceste pilule purificătoare de sânge lucră așa de ușor, încât nu prouin-seu nici cele mai mici dureri și pentru aceea le pôte folosi și cele mai slăbite persoane, chiar și copii fără nici o temere.

Aceste pilule purificătoare de sânge se prepară veritabile singuri numai în farmacia „zum gold. Reichsapfel“ a lui I. Pserhofer Singerstrasse Nr. 15 la Viena și costă o cutiă cu 15 pilule 21 cr. v. a. Un sul cu 6 cutii costă 1 fl. 5 cr., trimițându-se nefrancat cu rambursă 1 fl. 10 cr. Dacă se trimite suma banilor înainte, costă un sul cu pilule 1 fl. 25 cr. inclusiv francare 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr. 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. Mai puțin de un sul nu se pôte espeda.

N.B. În urma lăpării lor celei mari, se imităză aceste pilule sub diferite forme și numiri, de aceea se face rugarea a care nume „Pilule purificătoare de sânge ale lui I. Pserhofer și numai acelea sunt veritabile, a cărora instrucțiune pentru folosire este provădată cu iscălitura I. Pserhofer, și cari poartă pe capacul cutiei totu aceeași iscălitură în coloro roșă.

Dintre neamăratele scrisori, prin cari consumenții acestor pilule mulțămesc pentru redobândirea sănății după cele mai varii și grele bôle, lasăm să urmeze aci puține numai, cu observarea, că ori-cine a întrebuințat odată aceste pilule, le recomandă mai departe.

Köln, 30 Aprilie 1893.

Stim. D-le! Binevoesc de a mi trimite 15 suluri din escelentele D-tale piluri pentru curățirea sângelui cu rambursă postală. Cu această ocazie Vă educ mulțămintă mea pentru efectul de minune al pilurilor D-tale.

Cu distincă stimă,
Franz Pavlistik, Köln Lindenthal.

Hrasche lângă Flodnic 12 Sept. 1887.

Stim. D-le! A fost voința lui D-șeu că pilulele D v. a. ajunșu în mâinile mele, și rezultatul dela acestea îl atribui Dv. Mă recisem în patul de leasă astfel încât nu mai puteam lucra și așa fi sigură deja moră, decât nu m'ar fi scăpată minunatele Dv. pilule. D-șeu se văbi ecuvitese de mii de ori. Am confiența, că pilulele Dv. mă vor face de totu sănătosă, așa precum a folosit și altora.

Theresia Kuific.

Wiener Neustadt. 9 Dec. 1887.

Stim. D-le! În numele mășei mele de 60 ani îți esprimă cea mai călduroșă mulțămire. Densa a suferit 5 ani de catară la stomach cronic și de apă. Vieța i era ună chin și se credea deja de perdută. Prin întemplare a căpatat o

cutiă cu escelentele Dv. Pilule purificătoare de sânge, și după o întrebuințare mai îndelungată s'a vindecat.

Cu distincă stimă, Iosefa Weinzettel.

Eichengraberamt bei Gfuhl 27 Martie 1889.

Stim. D-le! Subsemnatul se rogă a mai trimite 4 suluri cu pilulele D-v. ia adevărul folositoare și escelente. Nu potu intră-lă fără ca să Vă exprimă recunoștința mea în privința valoarei acestor pilule, și le voi recomanda unde numai se va pută tuturor suferințelor. Vă autorizez, ca această a mea mulțămintă se o folosiți după plă și pe cale publică. Cu distincă stimă Ignaz Hahn.

Gotschdorf bei Koblach, Oestr. Schlesien, 8 Oct. 1888.

Stim. D-le! Vă rog a mi trimite un sul cu 6 cutii din pilulele Dv. universale purificătoare de sânge. Numai minunat-lor D v. pilule am să mulțămesc, oă am săpat de o suferință de stomach, care m'a chinu 5 ani. Aceste pilule m'are să-mi lipsescă nici odată și exprimă prin acesta mulțămirea mea cea mai călduroșă.

Cu cea mai mare stimă, Ana Zwickl.

Liqer din plantede Alpi,

dela W. Ottm. Bernhard din Lindau în contra tuturor greutăților la stomach. O buteliă 2 fl. 60 cr, o jumătate buteliă 1 fl. 40 cr.

Alifăi americană,

cel mai bun mijloc în contra tuturor suferințelor reumatice: dureri la șira spinării, junghuri, ischias, migrenă, dureri nervose de dinți, dureri de cap, junghuri la urechi etc. 1 fl. 20 cr.

Esență pentru ochi,

d- Dr. Romershausen pentru întărirea și conservarea vederii în flacone originale à 2 fl. 50 cr. și 1 fl. 50 cr.

Minunatul balsam englezesc,

o sticlă 50 cr.

Prafuri în contra tusei,

Flakerpulver în contra catarului răgușei etc. 1 cutia 35 cr. cu trimiterea francată 60 cr.

Franzbranntwein

cu seu fără sare o sticlă 70 cr.

Balsam contra degerăturii

de I. Pserhofer, de mult au recunoscut ca cel mai sigur remediu contra suferințelor de degerătură de tot felul, precum și spre vindețarea ranelor foarte învechite, 1 borcan 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Helso seu Gesundheitssalz

un remediu escelent în contra catarului, la stomach, precum în genere în contra tuturor suferințelor ce provin dela mistuirea neregulată, ună pachet 1 fl.

Balsam în contra gușilor

mijloc probat în contra umflăturei la gât ună fl. oă 40 cr. cu trimiterea francată 65 cr.

Esență de vieță,

(Prafuri din Praga) în contra stomacului stricăt, mistuirei rele, greutăți de tot felul, un medicament de casă escelent, 1 flacon 22 cr. 12 flacone 2 fl.

Prafuri în contra asudărei piciorilor.

Acest praft delatură asudatul piciorilor și mirosul neplăcut, conservă încălțăminte și este probat ca nestrăicis. Prețul unei cutii 50 cr., cu trimitere francată 75 cr.

Sucul-Spitzwegerich,

un medicament de casă foarte cunoscut și escelent în contra catarului, răgușei, tusei spagmodice etc. 1 sticlă 50 cr. 2 sticle de împreună cu trimiterea franco 1 fl 50 cr.

Pomada Tannochinin

de I. Pserhofer, de ună lungă șir de ani recunoscut de medici ca cel mai bun mijloc pentru creșterea părului. Ună borcan elegant adusată 2 fl.

Plastru-universal,

de prof. Stuedel, la rane din lovitu și impunșu, la tot felul de babe re și la năfături învechite, ce se sparg periodic la picior la deget, la rani și aprinderile de ție și la multe alte suferințe de acestu sau s'a probat de multe ori. Ună borcan 50 cr., cu trimiterea francată 75 cr.

Sare universală purgativă,

de W. Bulirich. Un medicament de casă escelent, contra tuturor urmărilor digestiunii stricte, precum: durere de cap, amețea, cărcei la stomach, acela în gât, suferințe haemoroidale, constipațiune etc. Ună pachet 1 fl.

Afară de preparatele aci amintite se mai află toate specialitățile farmaceutice indigene și streine, anunțate prin toate diarele austro ungare și la casă, când unele din aceste specii nu s'ar afla în deposit se vor procura la cerere promptă și ieftin.

Trimiterile prin poștă se efectuează iute, decât se trimite prețul înainte comande mai mari și cu rambursă a prețului.

I. P S E R H O F E R,

farmacia „zum goldenen Reichsapfel“ WIEN, I., Singerstrasse Nr. 15. Franco se efectuează acele comande numai dacă se trimite mai nainte și resp. porto postal, în cazul acesta speșele postale suntă multă mai ieftine, decât la trimiteri cu rambursă.

Ca veritabile sunt a se privi numai acele pilule a căroră instrucțiune este provădată cu iscălitura I. Pserhofer, și cari poartă pe capacul flă-cărei cutii totu aceeași iscălitură în coloro roșă.

Susamintitele specialități se află și în Budapesta la farmacistul I. von Török, Königsgasse 12.